

ЕВРО-ЛАТИНОАМЕРИКАНСКА ПАРЛАМЕНТАРНА АСАМБЛЕЯ

Комисия по политически въпроси, сигурност и права на човека

9.9.2010

НЕОКОНЧАТЕЛЕН

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ

Отношения между Европейския съюз и държавите от Латинска Америка и
Карибския басейн в областта на сигурността и отбраната

Съдокладчик от страна на ЕП: Godelieve Quisthoudt-Rowohl (PPE)
Съдокладчик от страна на държавите от Латинска Америка и Карибския басейн:
José B. Pampuro (Парламент на Меркосур (Parlasur))

Отношения между Европейския съюз и държавите от Латинска Америка и Карибския басейн в областта на сигурността и отбраната

Евро-латиноамериканската парламентарна асамблея,

- като взе предвид декларациите от шестте срещи на високо равнище на държавните и правителствените ръководители от Латинска Америка, Карибския басейн и Европейския съюз, проведени съответно в Рио де Жанейро (28 и 29 юни 1999 г.), Мадрид (17 и 18 май 2002 г.), Гуадалахара (28 и 29 май 2004 г.), Виена (11 и 13 май 2006 г.), Лима (15 и 17 май 2008 г.) и Мадрид (17 и 18 май 2010 г.),
- като взе предвид Устава на Организацията на обединените нации, подписан през 1945 г., и по-специално глава I (относно целите и принципите), глави IV и V (относно Общото събрание и Съвета за сигурност), глава VI (относно мирното уреждане на спорове) и глава VII (относно регионалните съглашения),
- като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз, приета на 14 декември 2007 г.,
- като взе предвид Демократичната харта на американските държави, подписана на 11 септември 2001 г., и Протокола от Ушуая относно демократичния ангажимент от страна на Меркосур, Република Боливия и Република Чили, както и Андската харта за мир и сигурност, приета през 2002 г.,
- като взе предвид Договора за неразпространение на ядреното оръжие от 1 юли 1968 г. и Договора от Тлателолко за забрана на ядрените оръжия в Латинска Америка и Карибския басейн, който е в сила от 25 април 1969 г. в подписалите го 33 страни от зоната без ядрени оръжия,
- като взе предвид Конвенцията за забрана на химическото оръжие от 30 ноември 1992 г. и Конвенцията за забрана на биологичните оръжия от 10 април 1972 г.,
- като взе предвид Европейската стратегия за сигурност под надслов „Сигурна Европа в един по-добър свят“, одобрена от Европейския съвет на 12 декември 2003 г., както и Стратегията на Европейския съюз срещу разпространението на оръжия за масово унищожение, приета на същата дата,
- като взе предвид Програмата за действие на Организацията на обединените нации за предотвратяване, противодействие и премахване на незаконната търговия с леко стрелково и малокалибрено оръжие във всичките ѝ аспекти, Протокола от май 2001 г. срещу незаконното производство и трафик с огнестрелни оръжия, техните части и компоненти и боеприпаси към Конвенцията на Организацията на обединените нации срещу транснационалната организирана престъпност, както и Резолюция 55/25 от 8 юни 2001 г. на Общото събрание на Организацията на обединените нации относно въпросната конвенция и протокола към нея,
- като взе предвид Централноамериканската програма за контрол върху лекото стрелково и малокалибрено оръжие и Стратегията на ЕС от 13 януари 2006 г. за борба с незаконното натрупване и трафик на леко стрелково и малокалибрено оръжие и боеприпаси за него,

- като взе предвид Конвенцията от Отава за забраната на използването, складирането, производството и трансфера на противопехотни мини и за тяхното унищожаване, приета на 18 септември 1997 г.,
  - като взе предвид действащите седемнадесет инструмента на Организацията на обединените нации в областта на предотвратяването и премахването на международния тероризъм, Резолюции № 1368 и 1373 (2001 г.) и № 1267 (1999 г.) на Съвета за сигурност, както и Резолюция A/RES/60/288 на Общото събрание от 8 септември 2006 г. относно стратегията на Организацията на обединените нации за борба срещу тероризма в световен мащаб и приложения към нея план за действие,
  - като взе предвид Стратегията на Европейския съюз за борба срещу тероризма, приета от Европейския съвет на 14 и 15 декември 2005 г.,
  - като взе предвид съвместните съобщения от 14-ата среща на ниво министри между Групата от Рио и Европейския съюз, проведена в Прага на 13 и 14 май 2009 г., както и срещата на ниво министри в рамките на Диалога от Сан Хосе между тройката на ЕС и министрите на държавите от Централна Америка, проведена в Прага на 14 май 2009 г.,
  - като взе предвид съобщението на Комисията до Европейския парламент и до Съвета от 30 септември 2009 г., озаглавено „Европейският съюз и Латинска Америка: глобални участници в партньорството“ (COM (2009)495/3, SEC (2009) 1227),
  - като взе предвид своята резолюция относно Евро-латиноамериканската харта за мир и сигурност от 8 април 2009 г.,
  - като взе предвид своите съобщения от 1 май 2008 г. за 5-ата среща на високо равнище между ЕС и държавите от Латинска Америка и Карибския басейн в Лима, от 13 май 2009 г. за 14-ата среща на ниво министри между Европейския съюз и Групата от Рио в Прага и от 15 май 2010 г. за 6-ата среща на високо равнище между ЕС и държавите от Латинска Америка и Карибския басейн в Мадрид,
  - като взе предвид член 16 от своя правилник,
- A. като има предвид, че активизирането на отношенията между Европейския съюз и страните от Латинска Америка и Карибския басейн и общата им роля на глобални участници изисква въпросите, свързани с международния мир и сигурност, да заемат трайно място в програмата за структуриран диалог между двата региона;
- Б. като има предвид, че първата мащабна инициатива на ЕС по отношение на Латинска Америка беше свързана именно с международната сигурност и по-конкретно с намирането на мирно решение на конфликтите и гражданските войни в Централна Америка през 80-те години на XX век;
- В. като има предвид, че отношенията в този нов контекст следва да обхващат всички аспекти от общ за двете страни интерес в областта на сигурността и отбраната и да допринасят за създаването на атмосфера на по-голямо доверие и увереност в международната общност като основа за сигурността на всички народи и държави като цяло;
- Г. като има предвид, че установяването на по-близки отношения в областта на

сигурността и отбраната следва да допринася също така за демократичното управление и укрепването на демократичните системи в двата региона, по-специално по отношение на подчиняването на въоръжените сили на гражданската власт, произтичаща от преки, свободни и демократични избори,

- Д. като има предвид, че от гледна точка на Европейския съюз и на новия Договор от Лисабон не е възможно да продължават да се пренебрегват отношенията в областта на сигурността и отбраната между Европейския съюз и Латинска Америка и Карибския басейн, като те трябва да се превърнат в допълнителен аспект на общата външна политика и политика на сигурност на Съюза;
- Е. като има предвид, че въпросите в областта на сигурността имат силно отражение върху въпроси, които са твърде чувствителни за всички участници в стратегическото партньорство, като националния суверенитет, териториалната цялост и политическата и социалната стабилност на държавите;
- Ж. като има предвид създаването на Съюза на южноамериканските нации, в който участват Аржентина, Боливия, Бразилия, Чили, Колумбия, Гвиана, Еквадор, Перу, Суринам, Уругвай и Венецуела, както и създаването на Южноамериканския съвет за отбрана;
1. отправя препоръка за осъществяване на пълно сътрудничество в областта на сигурността и отбраната между Европейския съюз и неговите държави-членки и страните от Латинска Америка, както и за сериозното и недвусмислено третиране на това сътрудничество като допълнителен аспект на Двурегионалното стратегическо партньорство; отбелязва, че понастоящем отношенията в тази област са твърде недостатъчни и са ограничени в рамките на двустранните отношения, без като цяло да има връзка между тях;

Общи ценности и интереси и основни принципи на отношенията между ЕС и държавите от Латинска Америка и Карибския басейн в областта на сигурността и отбраната

2. счита, че е от съществено значение отношенията между европейските и латиноамериканските партньори, участващи в Двурегионалното стратегическо партньорство, в областта на сигурността и отбраната да се основават на споделените ценности и интереси и на основните принципи, изложени в Декларацията от Мадрид от 2002 г. и в Евро-латиноамериканската харта за мир и сигурност, предложена от Асамблеята през април 2009 г.;
3. счита, че тези отношения следва да се основават на принципите на равно третиране, взаимно доверие, солидарност, насърчаване и зачитане на правата на човека, двустранно, регионално и многостранно сътрудничество и координация в рамките на борбата срещу всички проблеми, засягащи сигурността в широкия смисъл на думата, като трафика на наркотици, тероризма и трафика на хора, както и че те трябва да отразяват екологичните съображения и пълното и взаимно зачитане на независимостта и суверенитета; подчертава необходимостта тези

отношения да допринасят за насърчаване на развитието и за разрешаване на конфликтите единствено чрез мирни средства, както и да предвиждат категорично отхвърляне на заплахите или използването на сила в отношенията между държавите и пълно зачитане на всички останали принципи на международното право, които уреждат отношенията между държавите;

4. счита, че е от жизнено значение да се запази подходът, основаващ се на концепцията за обща сигурност;

Теми за програмата за сътрудничество между ЕС и държавите от Латинска Америка и Карибския басейн в областта на сигурността и отбраната

5. предлага неизчерпателен списък на областите за съвместно действие, например всички области от общ интерес, свързани със сътрудничеството с чисто военен характер (поддържане на международния мир и сигурност, мерки за насърчаване на взаимното доверие, военно и техническо сътрудничество и сътрудничество в областта на износа на оръжия, мерки с цел оказване на принос за ефективното многостранно сътрудничество в тази сфера и др.), международната сигурност като цяло (контрол върху оръжията и разоръжаването, неразпространение на ядреното оръжие и др.), трансграничното сътрудничество в областта на вътрешната сигурност и правосъдието (борба срещу трафика на наркотици, срещу тероризма или срещу трафика на леко стрелково и малокалибрено оръжие и др.) или други аспекти на сигурността с невоенен характер (сигурност и икономика, сигурност и развитие, аспекти на сигурността, свързани с околната среда, и др.);
6. подчертава своето убеждение, че подкрепата на държавите-членки на Съюза и на страните от Латинска Америка и Карибския басейн за ролята на ООН и Съвета за сигурност в областта на поддържането на мира и международната сигурност следва да представлява ключов елемент на отношенията в областта на сигурността и отбраната; насърчава европейските и латиноамериканските партньори в рамките на Двурегионалното стратегическо партньорство да продължават да участват активно в хуманитарната дейност и в действията за изграждане и поддържане на мира под егидата на Организацията на обединените нации и други регионални организации;
7. във връзка с това отбелязва интереса, който поражда у някои латиноамерикански страни партньорството по линия на Общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО) на Съюза, за който свидетелства фактът, че Бразилия беше първата страна, участвала във военна операция на Съюза, без да е член нито на ЕС, нито на НАТО (операция „Артемис“ в Република Конго през 2003 г.), както и участието на Аржентина и Чили във военната операция „EUFOR-Althea“ в Босна и Херцеговина през 2005 г.;
8. счита, че съвместните действия на европейските и латиноамериканските държави, участващи в Двурегионалното стратегическо партньорство, може да има особено положителни резултати по отношение на увеличаването на гражданските възможности при извънредни обстоятелства и при управлението и предотвратяването на природни бедствия или произшествия от технически характер или произтичащи от използването на ядрената енергия за граждански

цели;

9. отбелязва, че Латинска Америка е била и продължава да бъде континентът с най-малко военни разходи на планетата и че правителствата на всички европейски и латиноамерикански държави, участващи в Двурегионалното стратегическо партньорство, винаги са били силно ангажирани с дейността на ООН за борба срещу въоръжаването и слабото развитие и в подкрепа на разоръжаването; подчертава, че е необходимо да се избегне превръщането на програмите за модернизиране на ресурсите в надпревара във въоръжаването;
10. припомня, че една от най-сериозните ядрени кризи през периода на студената война настъпи в Карибския басейн през октомври 1962 г. във връзка с разположените в Куба ракети, което доведе до Договора от Тлателолко от 14 февруари 1967 г., с който на Латинска Америка беше даден статут на зона, свободна от ядрена енергия за военни цели, като под това се разбира отсъствие на ядрени оръжия и използване на ядрената енергия за мирни цели, и по такъв начин континентът се превърна в първата населена зона на планетата, свободна от ядрени оръжия;
11. призовава правителствата на всички европейски и латиноамерикански държави, участващи в Двурегионалното стратегическо партньорство:
  - а) да спазват отговорностите и задълженията, произтичащи от Договора за неразпространение на ядреното оръжие (ДНЯО) от 1 юли 1968 г. и от Договора и Протоколите от Тлателолко за забрана на ядрените оръжия в Латинска Америка и Карибския басейн от 14 февруари 1967 г.;
  - б) да приведат в изпълнение Плана за действие в областта на ядреното разоръжаване, неразпространението на ядрено оръжие и използването на ядрената енергия за мирни цели, приет в заключенията на Конференцията за преглед на действието на Договора за неразпространение на ядреното оръжие, проведена в Ню Йорк от 3 до 28 май 2010 г.;
  - в) да задълбочат диалога с всички държави, които разполагат с ядрено оръжие, признати или не от ДНЯО, за да поемат те конкретни ангажименти за започване на истински процес на ядрено разоръжаване;
  - г) да работят съвместно за присъединяването на Израел, Индия, Пакистан и Северна Корея към Договора за неразпространение на ядреното оръжие, както и по отношение на задълженията, наложени на Иран по силата на резолюциите на Съвета за сигурност и на Международната агенция за атомна енергия (МААЕ);
  - д) да си сътрудничат за своевременното влизане в сила на Договора за всеобхватна забрана на ядрените опити (ДВЗЯО) и за засилване мандата на МААЕ;
  - е) да спазват най-точно духа и буквата на изискванията и предпазните механизми, необходими съгласно ДНЯО и МААЕ за международната търговията с ядрени материали, като се има предвид, че неразрешената търговия и използване на ядрени материали представляват сериозна и непосредствена заплаха за световната сигурност;
  - ж) да ратифицират и строго да спазват Конвенцията за физическа защита на

ядрения материал от 3 март 1980 г., както и препоръките на МААЕ във връзка с това;

- з) да се присъединят към насоките, разработени в рамките на Режима за контрол върху ракетните технологии (МТСР) и Кодекса на поведение срещу разпространението на балистични ракети във връзка с ядрените ракети, и строго да ги спазват;
- и) да не изхвърлят остатъци от радиоактивен материал в морето;
- й) да уеднаквят законодателството относно износа на ядрени материали и да подобрят качеството на митническия контрол и обмена на информация във връзка със съмнителните промишлени и търговски дейности;
- к) да признаят търговията с ядрени подводници за дейност, която излага на опасност неразпространението на ядрено оръжие;
- л) да подкрепят създаването на банка за ядрено гориво, контролирана от МААЕ, което да постави под контрола на тази организация производството, употребата и повторното преработване на всичкото ядрено гориво;
- м) да насърчат установяването на страни и зони, свободни от ядрени оръжия, особено в Близкия изток, като в частност подкрепят организирането и работата на специалната конференция, предвидена за 2012 г.;

12. настоява, че е необходимо новите отношения в областта на сигурността и отбраната между европейските и латиноамериканските държави, участващи в Двурегионалното стратегическо партньорство, да отчитат също така и други интереси, като например икономическата и екологичната сигурност, и да се стремят да допринасят за развитието, благополучието и стабилността на техните граждани;

13. счита, че е крайно необходимо да се засили двурегионалният диалог в областта на борбата срещу тероризма въз основа на прилагането на всички инструменти, приети от ООН, и при строго спазване на принципите на правовата държава, правата на човека и международното право; счита, че е по-важно от всякога да се осъществява международно политическо и съдебно сътрудничество на двустранно, регионално и многостранно равнище; припомня, че сътрудничеството и съвместната работа между държавите, особено тези с общи граници, съставляват важен елемент в усилията за разбиване на мрежите и базите за действие на терористичните организации;

14. приканва европейските и латиноамериканските държави, участващи в Двурегионалното стратегическо партньорство, които още не са направили това, да подпишат и ратифицират възможно най-скоро Протокола на ООН от май 2001 г. срещу незаконното производство и трафик с огнестрелни оръжия, техните части и компоненти и боеприпаси;

15. призовава европейските и латиноамериканските държави, участващи в Двурегионалното стратегическо партньорство, да допринасят, без да се ограничават, за успеха на действията на ООН и специалните програми за борба срещу наркотиците, както и да подпишат, ратифицират и приложат всички съществуващи международни инструменти в тази област;

Политическа, правна и институционална рамка

16. отбелязва, че сътрудничеството между ЕС и страните от Латинска Америка и Карибския басейн в сферата на сигурността и отбраната се осъществява не толкова в двурегионален план или чрез споразумения регион по регион, колкото в двустранен формат, чрез конкретни действия, включващи двустранни срещи на държавни ръководители, провеждане на съвместни маневри, посещения и курсове за обучение или съвместно участие на въоръжени сили в определени операции под мандата на ООН (първата и втората война в Персийския залив, Хаити, Конго, Босна и Херцеговина);
17. отбелязва възможността, която представляват за сътрудничеството в сферата на сигурността и отбраната между страните от Двурегионалното стратегическо партньорство различните двурегионални и/или регионални споразумения от трето или четвърто поколение, в които се съдържат конкретни разпоредби по теми като вътрешната сигурност, борбата срещу трафика на наркотици, борбата срещу тероризма или срещу мрежите на организираната престъпност;
18. затова препоръчва да се проведат нови преговори по споразумението за политически диалог и сътрудничество между ЕС и Андската общност от 2003 г. и в частност да се осъвременят въпросите, свързани с политическото партньорство и партньорството в сферата на сигурността, което би могло да се осъществи чрез клаузата за бъдещото развитие на събитията, съдържаща се в споразумението;
19. препоръчва също така да се използва много по-широката и структурирана рамка на новото споразумение за партньорство между ЕС и Централна Америка в неговия стълб за политика и сигурност, за да се възстанови инициативата по поредица от теми, свързани със сигурността и отбраната, които са в основата на връзките между двата региона още от времето на групата „Контадора“ и началото на Процеса от Сан Хосе;
20. отбелязва, че сътрудничеството в областта на сигурността и отбраната между ЕС и Меркосур едва се споменава в действащото от 1 юли 1999 г. Междурегионално рамково споразумение за сътрудничество, което съдържа само едно изрично упоменаване на сътрудничеството в областта на борбата срещу трафика на наркотици; затова препоръчва да се активизира сътрудничеството в областта на сигурността и отбраната в съответния стълб за партньорство по политически въпроси и въпроси на сигурността от споразумението за партньорство между ЕС и Меркосур, по което се водят преговори и което трябва да включва теми като предотвратяване на кризи, борба срещу тероризма и организираната престъпност, насърчаване на доверието и на сигурността, подкрепа за системата за колективна сигурност на ООН, участие в мироподдържащи операции, включително операции, които са свързани с общата политика за сигурност и отбрана на ЕС, каквито бяха гореспомнатите операции „Artemis“ и „EUFOR-Althea“;
21. счита, че е крайно необходимо срещите на ниво министри между ЕС и Групата от Рио и ЕС и Процеса от Сан Хосе спешно да преодолеят настоящия си характер на форуми за политически дискусии и да се превърнат в истински центрове за

съвместно вземане на решения по въпросите на сигурността и отбраната; настоява на необходимостта да се придаде по-голяма ефективност на политическия диалог на министерско равнище в областта на сигурността в широк смисъл, който трябва да се осъществява под формата на редовни срещи на съответните министри, включително министрите на правосъдието и на отбраната, така че въпросите и различните гледни точки, свързани с мира и сигурността, да бъдат обсъждани на най-високо равнище и при постоянен диалог на парламентарно равнище;

22. подчертава, че е необходимо съществуващите различни двустранни споразумения за военно сътрудничество между европейските и латиноамериканските държави, участващи в Двурегионалното стратегическо партньорство, да спазват строго кодекса на поведение на Съюза в областта на износа на оръжия и съответните национални разпоредби за контрол, да се основават на зачитане на демократичните принципи и правата на човека и да съдържат клауза за прекратяване на действието в случай на сериозно нарушаване на тези права и принципи, целяща защитата на правата на човека и запазването на демократичните форми и системи на управление;
23. предлага да се сключат споразумения за сътрудничество в областта на сигурността и отбраната между различните организации, към които принадлежат европейските и латиноамериканските държави, участващи в Двурегионалното стратегическо партньорство, като в тях залегне съответната клауза за неразпространение на оръжия за масово унищожаване, както и клауза за защита на демокрацията в съответствие с посочената по-горе цел;
24. подкрепя взаимното даване на статут на постоянен наблюдател на институциите и европейските и латиноамериканските държави, участващи в Двурегионалното стратегическо партньорство, във всички специализирани организации, които разглеждат теми, свързани със сигурността и отбраната на Европейския съюз и Латинска Америка;
25. ангажира се да активизира връзките с НАТО, ОССЕ, Организацията на американските държави, Съюза на южноамериканските нации и други европейски и латиноамерикански организации и платформи, работещи в областта на сигурността и отбраната, включително присъствието на редовни заседания и организирането на специални срещи и публични изслушвания по теми, които оказват влияние върху сигурността и отбраната на европейските и латиноамериканските държави, участващи в Двурегионалното стратегическо партньорство;
26. препоръчва провеждането на редовни двурегионални семинари на високо равнище, организирани от новата Фондация ЕС-ЛАКБ, с участието на Европейската служба за външна дейност, на групата на висшите служители от ЕС и ЛАКБ, на други политически личности и личности от академичните среди и на граждански и военни изследователи и специалисти, като специализирани форуми, целящи създаването на условия за предотвратяване и преодоляване на възникването на конфликти, както и разработването на конкретни мерки за насърчаване на взаимно доверие; в тази връзка припомня мерките, приложени двустранно от Аржентина и

Обединеното кралство след войната на Фолкландските острови от 1982 г. и послужили за основа, върху която Четвъртата среща на ниво министри между ЕС и Групата от Рио, проведена в Сао Паоло през 1994 г., възложи на Европейската комисия и на вече несъществуващия Институт за връзки между Европа и Латинска Америка (IRELA) да организират поредица от двустранни семинари в областта на регионалната сигурност – семинари, които бяха проведени успешно през 1995, 1996 и 1997 г.;

27. повтаря предложението си за създаване на двурегионален център за предотвратяване на бедствия, който под контрола и координацията на новата Фондация ЕС-ЛАКБ да има задача да разработи съвместни стратегии и мерки за предупреждаване, подготовка и реагиране, целящи да намалят общата уязвимост от природни бедствия или произшествия от технически характер или произтичащи от използването на ядрената енергия за граждански цели;
28. възлага на своите съпредседатели да предадат настоящата резолюция на Съвета на Европейския съюз и на Европейската комисия, както и на парламентите на държавите-членки на Европейския съюз и на всички страни от Латинска Америка и Карибския басейн, на Латиноамериканския парламент, Централноамериканския парламент, Андския парламент, Парламента на Меркосур, Секретариата на Андската общност, Комитета на постоянните представители на Меркосур, Постоянния секретариат на Латиноамериканската икономическа система, генералните секретари на НАТО, Организацията на американските държави, Съюза на южноамериканските нации и ООН.